

ХАРАКТЕРИСТИКА КРИЗОВОГО СТАНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГЕННЯ

Вплив війни на економіку приголомшливий. Під час воєнних дій на території держави страждають як логістична сфера, проблема з перевезенням та постачанням. Україна зіштовхнеться з черговою кризою, яка буде в рази масштабніша за кризу 2014 року. Важливо знати, які проблеми спіткають українців в економічному плані, щоб при відбудові максимально ефективно закрити ці аспекти.

На економічну кризу впливають як ендогенні, так і екзогенні чинники. Одним з ендогенних факторів є рівень доходів населення. За даними 2022 року рівень доходів громадян скоротився аж на 16%. [2] Падіння доходів було спричинене виплатами зарплат військовим. НБУ прогнозує збільшення номінальної заробітної плати у громадян впродовж 3 років. Економіка поступово пристосовується до суттєво важливих військових витрат. Хоча військові витрати ніяк позитивно не впливають на рівень економіки, проте ці витрати є основою для успішного майбутнього та стійкої економіки.

За прогнозами МВФ слід очікувати зниження економічного росту в Україні на 35%. [1] В цей же момент реальний ВВП у 2014 році знизився на 5%. З цього можна зрозуміти, що масштаби кризи набагато критичніші за попередні роки. Реальний ВВП дозволяє дізнатися про зниження рівня економіки. Невизначеність у державі призвела до збільшення попиту на іноземну валюту. Очевидно, що це принесе негативний вплив на економіку держави.

Також слід зазначити, що інвестори утримаються від вкладання грошей у державу з нестабільною ситуацією. Війна також впливає на інфляцію. Ціни швидко зростають через проблеми у постачанні, зруйновані логістичні шляхи, зруйновані склади та окуповані території. За прогнозами національного банку у поточному році інфляція спиниться на 18,07%. [2] Інфляція буде сповільнюватись через жорсткі монетарні умови, поліпшення умов ведення бізнесу. За майже два роки повномасштабної війни Україна змогла адаптуватися до воєнних умов, міжнародні організації прогнозують зріст макроекономічних показників. За прогнозами нацбанку очікується збільшення економіки майже на 5%. Пристосування компаній у сфері бізнесу до війни, дає свої плоди.

Рівень безробіття також зріс, але не суттєво. Якщо порівнювати 2021 рік з 2022 роком, то можна зазначити що цей показник збільшився лише на 2,2%. [3] На зайнятість населення війна в цілому не вплинула.

Підсумовуючи вище сказану інформацію, війна безперечно негативно впливає на економіку держави. Проте, Україна має великий потенціал та робочу силу. Згодом показники, які зазнали зниження, будуть поступово рости. Передбачення НБУ щодо ВВП та інших важливих показників є позитивними.

Перелік посилань:

1. War in Ukraine is Serious Setback to Europe's Economic Recovery. *International Monetary Fund*. URL: <https://www.imf.org/ru/Blogs/Articles/2022/04/21/blog042222-eurreo-war-in-ukraine-is-serious-setback-to-europe-economic-recovery>.

2. Національний банк прогнозує зниження інфляції в цьому році та повноцінне відновлення економіки з 2024 року – Інфляційний звіт. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-prognozuye-znijennya-inflyatsiyi-v-tsomu-rotsi-ta-povnotsinne-vidnovlennya-ekonomiki-z-2024-roku--inflyatsiyiniy-zvit>.

3. Доходи державного бюджету України в 2022 р. *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2022/>.